Toepassing Wet Bibob
Om te voorkomen dat de aanbestedende dienst met overheidsopdrachten onbedoeld en ongewild criminele activiteiten faciliteert, kan hij de Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna: Wet Bibob) toepassen op de aanbesteding van de onderhavige overheidsopdracht. Zie ook het algemene Bibob-beleid dat de aanbestedende dienst hanteert en dat te vinden is via: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR628914

Onderzoek Wet Bibob
Bij toepassing van de Wet Bibob doet de aanbestedende dienst onderzoek – mede op basis van de door gegadigde[1] aangeleverde gegevens – of er indicaties zijn dat op een gegadigde en/of diens onderaannemer(s) één of meer van de in art. 2.86 Aanbestedingswet 2012 bedoelde uitsluitingsgronden en/of één of meer van de op deze aanbesteding van toepassing verklaarde uitsluitingsgronden als bedoeld in art. 2.87 Aanbestedingswet 2012 van toepassing zijn. De aanbestedende dienst onderzoekt daarnaast:

- de mogelijkheid dat de gegadigde of een onderaannemer wordt gefinancierd met op geld waardeerbare voordelen die zijn of worden verkregen uit gepleegde strafbare feiten; en
- de mate van gevaar dat de gegadigde of een onderaannemer, indien deze opdracht aan de gegadigde zou worden gegund, bij de uitvoering van de opdracht strafbare feiten zal plegen.

Ten behoeve van het onderzoek kan de aanbestedende dienst open en gesloten bronnen raadplegen. Onder gesloten bronnen vallen onder andere politiegegevens en justitiële gegevens. Bovengenoemd onderzoek kan zowel tijdens de precontractuele fase als tijdens de looptijd van de opdracht plaatsvinden.

Maatregelen naar aanleiding van onderzoek Wet Bibob
Mocht er naar het oordeel van de aanbestedende dienst sprake zijn van (indicaties van) één of meer van de hiervoor genoemde omstandigheden, dan kan de aanbestedende dienst op basis daarvan de volgende maatregelen nemen:

- de gegadigde in kwestie wordt uitgesloten van (verdere) deelname aan de aanbesteding;
- de gegadigde kan worden verzocht de betreffende onderaannemer te vervangen en is daartoe in voorkomend geval ook verplicht;
- de overheidsopdracht wordt niet gegund aan deze gegadigde;
- in de overeenkomst inzake de gunning van de opdracht worden nadere, al dan niet ontbindende, voorwaarden opgenomen;[2] of
- toestemming voor het inzetten van een bepaalde onderaannemer wordt geweigerd.

Alvorens de aanbestedende dienst overgaat tot maatregelen als hiervóór genoemd, vraagt het advies aan bij het Landelijk Bureau Bibob (hierna: LBB) conform art. 9 van de Wet Bibob, tenzij de noodzaak daartoe naar zijn oordeel ontbreekt.[3] Het LBB-advies geeft de aanbestedende dienst ondersteuning bij zijn eigen inhoudelijke afweging om al dan niet maatregelen te nemen zoals hiervoor aangegeven. De aanbestedende dienst stelt de gegadigde op de hoogte van een adviesaanvraag bij het LBB.

Als de gegadigde weigert in te stemmen met maatregelen die de aanbestedende dienst wil nemen of te kennen geeft deze niet te zullen naleven, dan kan de aanbestedende dienst de inschrijving van deze gegadigde buiten behandeling laten c.q. terzijde leggen. De aanbestedende dienst is in dit geval niet gehouden tot enige kostenvergoeding of schadeloosstelling.

---

[1] *Onder 'gegadigde' wordt hier verstaan: degene die zich heeft gemeld voor deze aanbestedingsprocedure teneinde een aanbieding te doen, of heeft ingeschreven op deze aanbestedingsprocedure dan wel in onderhandeling is getreden met de aanbestedende dienst. Wanneer dit een combinatie betreft, wordt elk van de combinanten gezien als gegadigde. Afhankelijk van de omstandigheden kan de aanbestedende dienst gedragingen van een (rechts-) persoon die lid is van het besturende, leidinggevende of toezichthoudende orgaan van de gegadigde, of gedragingen van een (rechts-) persoon die een vertegenwoordigings- beslissings- of controlebevoegdheid heeft bij de gegadigde, tevens toerekenen aan de gegadigde. Dit zal de aanbestedende dienst bij zijn onderzoek betrekken.*

[2] *Daarbij kan onder andere – maar zeker niet uitsluitend – worden gedacht aan de voorwaarde dat onderaannemers niet zonder toestemming van de aanbestedende dienst/opdrachtgever worden gecontracteerd en de voorwaarde dat een derde in opdracht van de aanbestedende dienst/opdrachtgever en op kosten van de gegadigde/ opdrachtnemer controles gaat uitoefenen om te beoordelen of er zich bij de uitvoering van de overheidsopdracht strafbare feiten voordoen. De kosten van het uitvoeren van dergelijke voorwaarden zijn voor rekening van gegadigde/opdrachtnemer.*

[3] *Hiervan is sprake indien zijn eigen onderzoek al voldoende heeft opgeleverd, of indien er sprake is van een LBB-advies in een andere casus dat in voldoende mate te gebruiken is ten aanzien van de voorliggende overheidsopdracht.*

De aanbestedende dienst kan echter ook nadere, al dan niet ontbindende, voorwaarden opnemen in de overeenkomst inzake de gunning van de opdracht indien de aanbestedende dienst op het moment van het sluiten van de overeenkomst het onderzoek zoals hiervóór bedoeld nog niet (volledig) heeft afgerond. Hetzelfde geldt als het onderzoek van de aanbestedende dienst heeft geleid tot het aanvragen van een LBB-advies, maar de aanbestedende dienst dit advies nog niet heeft ontvangen, of de procedure tot het verwerken van het advies op dat moment nog niet heeft afgerond. De aanbestedende dienst kan in dergelijke gevallen in de overeenkomst de voorwaarde opnemen dat, als er na ontvangst en verwerking van het LBB-advies[4] naar het oordeel van de aanbestedende dienst/opdrachtgever sprake is van (indicaties van) één of meer van de hiervóór genoemde omstandigheden:
• de overeenkomst kan worden ontbonden;
• lopende de overeenkomst extra, al dan niet ontbindende, voorwaarden kunnen worden gesteld aan (de uitvoering van) die overeenkomst;[5] of
• toestemming kan worden geweigerd voor het inzetten van een bepaalde onderaannemer.

Ten slotte kan de aanbestedende dienst een voorwaarde opnemen als er aanwijzingen zijn dat de partij aan wie de opdracht wordt gegund of aan wie een voornemen tot gunning is uitgesproken, binnen de looptijd van de opdracht geheel of ten dele in handen komt van een andere eigenaar. In dat geval kan de aanbestedende dienst de voorwaarde opnemen dat in dat geval een nieuw onderzoek van de aanbestedende dienst kan plaatsvinden en dat als uit dit onderzoek en/of het eventueel daarna volgende LBB-advies naar het oordeel van de aanbestedende dienst sprake is van (indicaties van) één of meer van de hiervoor genoemde omstandigheden:

- hij de overeenkomst kan ontbinden; of
- hij lopende de overeenkomst extra, al dan niet ontbindende, voorwaarden kan stellen aan (de uitvoering van) die overeenkomst.[6]

Indien blijkt dat de opdrachtnemer/wederpartij zich niet houdt aan de voorwaarden of te kennen geeft maatregelen van de aanbestedende dienst/opdrachtgever niet te zullen naleven, en indien ontbindende voorwaarden intreden, dan zal de aanbestedende dienst/opdrachtgever in voorkomend geval de overeenkomst ontbinden, dan wel andere maatregelen nemen. De aanbestedende dienst is in dit geval niet gehouden tot enige kostenvergoeding of schadeloosstelling.

Alvorens de aanbestedende dienst maatregelen neemt zoals hiervóór omschreven, informeert de aanbestedende dienst/opdrachtgever de gegadigde/opdrachtnemer/wederpartij hierover en stelt het de gegadigde/opdrachtnemer/wederpartij in de gelegenheid zienswijze (-n) in te dienen over de informatie die tot de voorgenomen maatregelen heeft geleid en over de voorgenomen maatregelen. De aanbestedende dienst betrekt de ingediende zienswijze (-n) bij de uiteindelijk te nemen beslissing.

Verplichte medewerking aan onderzoek en advies
De gegadigde/opdrachtnemer/wederpartij is verplicht medewerking te verlenen aan het onderzoek van de aanbestedende dienst/opdrachtgever en aan de totstandkoming van het eventuele LBB-advies en is verplicht om op eerste verzoek van de aanbestedende dienst/opdrachtgever en/of het LBB ten behoeve hiervan (aanvullende) gegevens te verstrekken.[7] Een weigering gegevens te verstrekken ten behoeve van het onderzoek van de aanbestedende dienst/opdrachtgever en/of het LBB-advies binnen de daarvoor door de aanbestedende dienst/opdrachtgever respectievelijk het LBB gestelde termijn, kan leiden tot maatregelen als hiervóór genoemd, waaronder een uitsluiting aan (verdere) deelname aan de aanbesteding. Dat geldt ook voor het afleggen van valse verklaringen en/of het achterhouden van relevante informatie die van belang is/kan zijn voor c.q. van invloed is/kan zijn op het nemen van maatregelen als hiervóór genoemd. De gegadigde/opdrachtnemer/wederpartij is verplicht de schade die de aanbestedende dienst/opdrachtgever daardoor lijdt te vergoeden.

[4] *Of, bij het ontbreken van de noodzaak om LBB-advies aan te vragen, na afronding van het onderzoek van de aanbestedende dienst.*
[5] *Zie voetnoot 1 voor voorbeelden.*
[6] *Zie voetnoot 1 voor voorbeelden.*
[7] Dit houdt onder andere in dat de gegadigde verplicht is het Bibob-vragenformulier voor overheidsopdrachten volledig en juist ingevuld en ondertekend, inclusief de benodigde (gewaarmerkte) bijlagen, te verstrekken binnen de gestelde termijn, ingeval de aanbestedende dienst hierom vraagt.